

ULUSLARARASI
KADIN VE HUKUK SEMPOZYUMU

TÜRKİYE
BAROLAR BİRLİĞİ

GAZİ ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ

KADIN VE HUKUK

657 SAYILI DEVLET MEMURLARI KANUNU KAPSAMINDA KADINI KORUYAN HÜKÜMLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Arş. Gör. Kadir Can ÖZEL[□]

Özetini sunduğumuz bildirimizde; idare hukuku kapsamında, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu bakımından kadınlara tanınan belli başlı mevzuat düzenlemeleri (özellikle DMK kapsamında yer alan Md. 101, 104, 108, 207, ek madde 43) ele alınmaya ve DMK kapsamındaki; “Günün 24 saatinde devamlılık gösteren hizmetlerde çalışma saat ve usulünün tesbiti”, “Mazeret izni”, “Aylıksız izin”, “Doğum sonrası yarım zamanlı çalışma” hükümleri açıklanmaya çalışılmıştır. Yine 29/01/2016 tarihinde Md. 104’e eklenen güncel değişiklikler de dile getirilmiştir.

Mevzuat hükümlerinin yanı sıra; Danıştay 12. Dairesinin 2012/4436 esas, 2015/6001 karar sayılı içtihadından yola çıkarak, kadın memura “analık izni” ve/veya kadın memurun eşine “babalık izni” verilebileceği de göz ardı edilmemelidir.

Ayrıca söz konusu hükümlerin de ortaya koyduğu üzere, toplumda çocuk sahibi olan kadının “anne” olarak kabul edildiği ve değer gördüğü, günümüzün taviz verilemez bir gerçeğidir. Bu bağlamda, Anayasamızda, “Kanun önünde eşitlik” ismini taşıyan 10. maddenin 2. fıkrasında, “Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz” denilmek suretiyle bir birey olarak “kadın” a pozitif ayrımcılık tanınmıştır. Normlar hiyerarşisi bakımından Anayasadaki salt bu hükmün dahi, DMK ile düzenlenen “kadın” ile ilgili hükümlerin anayasal dayanağını oluşturduğu ve söz konusu hükümlerin “idarenin kanuniliği ilkesi” ne dayanarak çıkarıldığı söylenebilir.

Sonuç olarak; iç hukukumuzda başta Anayasa olmak üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nda kadınlara belli başlı haklar tanınmış ve güvence altına alınmıştır. Ayrıca Danıştay kararlarıyla da durum somutlaşmıştır.

Durum böyle olmakla birlikte; “kadın” a tanınan hakların yerinde olduğu; ancak genişletilmesi gerektiği, hem toplumsal, hem hukuki, hem de vicdani bir gerçektir.

[□] Adana Bilim ve Teknoloji Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi, kcozel@adanabtu.edu.tr